

Omkring 800 000 av Europas nära fem miljoner pingstväänner beräknas vara romer. Motsvarande inslag av den utsatta folkgruppen är det svårt att hitta i något annat sammanhang.

- När romerna blir pingstväänner är de inte längre sämst i klassen, säger professorn David Thurfjell.

Siffrorna kommer från det evangeliskt kristna nätverk för romer som har sitt huvudkontor i Frankrike, (Gypsy and traveler international evangelical fellowship, Gatief). David Thurfjell professor i religionsvetenskap vid Södertörns högskola i Stockholm, har studerat pingströrelsen och romerna i världen. Han vill dock inte läsa sig vid ett specifikt antal kristna romer, utan uppmanar till en viss försiktighet kring siffror som figurerar.

- Men vi kan definitivt säga att om vi ska hitta någon religion som är gemensam för romerna, så är pingstvääckelsen den mest slående, säger han.

På gudstjänst med finska romer

Dagen besöker Finska Filadelfia i ett industriområde i Västberga i Stockholm, där det i söndagsgudstjänsten under allhelgonahelgen firas nattvard. Bland de drygt 150 gudstjänstbesökarna är kanske en fjärdedel romer med ursprung i Finland. Deras familjer flyttade hit på 1960- och 70-talen.

Kvinnorna utmärker sig i rummet med sin färgprakt och sina stora, tjocka kjolar - ett klädesplagg som numera endast bärs av just finska romer. Kjolorna har genom åren väckt olika känslor hos omgivningen. Ibland har de fördomsfullt betraktats som ett gömställe för stöldgods, mer än som ett vackert och värmande klädesplagg. Men det synsättet befinner sig avlägset från gudstjänstbesökarna och den heliga måltiden som står uppdukad i kyrkolokalen.

- Vi är alla ett - och en del av det enda brödet. Vi är Guds folk, en del av Guds församling, säger pastor Timo Hakkarainen i predikan inför brödsbrytelsen.

Orvo Grönfors, Seppo Lindgren och körledaren Kyösti Bollström är alla romer och ingår i församlingens ledning. Nu är de med och delar ut bröd och vin i gudstjänsten. I kören, som sjunger i finska molltoner, är hälften av medlemmarna av romskt ursprung.

Fakta:

Romer i Europas pingströrelser:

- ◆ Frankrike: 140 000
- ◆ Spanien: 120 000
- ◆ Rumänien: 90 000
- ◆ Bulgarien: 80 000
- ◆ Sverige: 2500
- ◆ Totalt uppskattas den romska befolkningen till 20 miljoner i världen, varav 12-15 miljoner i Europa.
- ◆ Källa: Gypsy and traveler international evangelical fellowship, Gatief.



ÖPPET FÖR ALLA. Orvo Grönfors är av finskt-romskt ursprung och har bott 40 år i Sverige.

grupp. Vi är allihop Guds barn, säger Orvo Grönfors, som har bott 40 år i Sverige och till vardags jobbar med att hjälpa hemlösa hos Stadsmissionen i Stockholm.

Han har tidigare varit hemspråkslärare samt behandlingsassistent bland missbrukare. Jodå, Orvo Grönfors har mött fördomarna mot honom som rom, men tycker inte att det är alltför ofta nuförtiden.

- Som person försöker jag ta bort staketet emellan, så de ser det verkliga jaget. Vem jag är. Jag är som vanliga människor, av samma kött och blod, säger han.

"Finns alltid gästfrihet"

Pastor Timo Hakkarainen är glad för romerna som finns i församlingen sedan 1970-talet, och säger att de bidrar med spontanitet, värme och gemenskap i gruppen. Hos dem finns alltid gästfrihet - mer tid och fokus på personen än på saken. Men han har också hört de romska kvinnorna i församlingen berätta hur det alltid är någon som håller ett öga på dem när de går och handlar i affären, och i bland handgripligen vill hindra dem att komma in.

Han lider också när församlingsmedlemmarna allt som oftast får nej när de kommer till en anställningsintervju. De finska romerna förvisades från Sverige till Finland av Gustav Vasa, och många av dem har därför svenskklingande efternamn som "Lindgren". Det är först vid ett möte ansikte mot ansikte som deras ursprung syns.

- Jag känner dem som kvalitetskvinnor och kvalitetsmän, som tar sitt ansvar och vill göra insatser i samhället. Det är en del av utsattheten att de inte får chans att göra rätt för sig, säger Timo Hakkarainen.

alla ett och betjäna varandra. Det sker också i inbjudan till förbön i slutet av gudstjänsten.

Varför trivs då romer och pingstväänner så bra ihop? Tidigare var romerna oftast katoliker, men på 1950-talet startade en väckelse i Frankrike där den romska pingstvääckelsen föddes. David Thurfjell, professor i religionsvetenskap, har sex förklaringar till varför romer med kristen tro anslutit sig till pingströrelsen:

1. Öppna församlingar. Den främsta förklaringen är att pingstkyrkorna har varit öppna för romer på ett genuint sätt och tagit emot gruppen.

2. Inte belastade. Pingströrelsen är inte belastad av att ha deltagit i tidigare förtryck mot romerna (som statskyrkan i Sverige och Finland, en del av statsapparaten) utan har kunnat vända sig direkt till dem.

3. Kulturen. Pingströrelsen värderar kvaliteter som romer ofta har på musikens och det talade ordets område. Romer har en muntlig berättarkultur och har fått vara med och förkunna, påpekar Thurfjell.

4. Fria församlingar. Pingströrelsen är organiserad i fria församlingar, vilket gör att romerna kan behålla det man vill i form av släktförhållanden och hierarkier inom gruppen.

5. Teologisk berättelse. I den romska pingstvääckelsen är det en vanlig uppfattning att romerna är ett slags "eskatologiskt tecken" [en berättelse som har med yttersta tiden att göra]. En tankefigur säger att folkgruppen är en av Israels tio förlorade stammar.

Eller också tittar man på Jesu liknelse om den stora festen, där inbjudaren till slut vänder sig till dem som stryker längs vägkanterna. Här identifierar sig romerna med dem som allra sist kommer till "festen", uppger Thurfjell. Romernas frälsning blir det sista steget i att frälsa mänskligheten.

6. Socialt arbete. Många romer lever i svår fattigdom, utanförskap och ibland i missbruk. Pingströrelsen har ett starkt socialt arbete, och är den typ av kristendom som hjälper människor tillbaka "in på banan".

- Det här är ett slags klassresekristendom. Många romer behöver en klass-